

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.01.2001
KOM(2000) 832 endelig

2001/0008 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af
medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af
arbejdsgiverens insolvens**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

Kommissionen meddelte i sit sociale handlingsprogram på mellemlang sigt (1995-1997), at den ville fremlægge en rapport om gennemførelsen af direktiv 80/987/EØF i de femten medlemsstater, og at den havde til hensigt på grundlag af disse rapporter¹ og en række undersøgelser, der skulle gennemføres senere, at træffe beslutning om, hvorvidt det ville være hensigtsmæssigt at revidere ovennævnte direktiv og i hvilket omfang.

Spørgsmålet om revidering af direktivet blev navnlig behandlet og drøftet i 1997 af højtstående embedsmænd med ansvar for arbejdsmarkedsforhold. Som følge af disse drøftelser blev der nedsat en ad hoc-gruppe af regeringsekspertter fra de femten medlemsstater, som i samarbejde med Kommissionens tjenestegrene skulle se nærmere på de væsentligste problemer i forbindelse med den praktiske anvendelse af direktiv 80/987/EØF².

Ekspertgruppen holdt møder i tidsrummet juli 1997-april 1999. Under arbejdet i gruppen blev det efterhånden tydeligt, at der var behov for at revidere direktivet.

Kommissionen bekræftede sin hensigt i meddelelsen om strategien for EU's indre marked af 24. november 1999³. Heri anførte den som første målrettede aktion for at nå det operationelle mål nr. 1 (Borgerne 1) et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 80/987/EØF.

Senere bekræftede Kommissionen i sin meddelelse om den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden⁴ på ny, at den havde til hensigt at revidere direktivet for at tilpasse og forbedre det under hensyntagen til Domstolens retspraksis og forandringerne på arbejdsmarkedet.

Resultaterne af arbejdet i gruppen af regeringsekspertter har i vid udstrækning dannet grundlag for udformningen af dette forslag fra Kommissionen vedrørende ændring af direktivet fra 1980.

2. BEGRUNDELSEN FOR AT ÆNDRE DIREKTIVET

Tyve år efter Rådets vedtagelse af direktiv 80/987/EØF finder Kommissionen, at det er på tide at drage konklusionerne af drøftelserne af og overvejelserne vedrørende de problemer, man er stødt på i forbindelse med den praktiske anvendelse af bestemte bestemmelser, og foreslå Rådet at ændre det pågældende direktiv.

Den mener, at direktivets grundlæggende struktur skal bevares, idet der ikke kan stilles spørgsmålstejn ved dets formål, nemlig at beskytte arbejdstagerne, ved den mekanisme, der er etableret, og ved de resultater, der er opnået. Forandringerne på arbejdsmarkedet og omstruktureringerne og ændringerne i virksomhederne i årenes løb har imidlertid

---

¹ KOM(95) 164 endelig udg. og KOM(96) 696 endelig udg.

² Rådets direktiv af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens, EFT L 283 af 28.10.1980, s. 23.

³ KOM(1999) 624 endelig.

⁴ KOM(2000) 379 endelig.

gjort det påkrævet at revidere direktivet på en række præcise punkter, hvor det er ude af trit med virkeligheden.

De væsentligste forandringer, der har vist direktivets mangler og utilstrækkelighed, skyldes udviklingen i medlemsstaternes konkursret, det indre markedes dynamik, bestræbelserne for at skabe kohærens med andre EF-direktiver på det arbejdsretlige område, der er vedtaget senere, samt Domstolens seneste retspraksis.

Der foreslås følgende ændringer:

- Præcisering af anvendelsesområdet for artikel 1 og 2 og fjernelse af det nuværende bilag.
- Ny definition af insolvens i artikel 2, idet definitionen baseres på den, der er fastsat i Rådets forordning om insolvens.
- Forenkling af artikel 3 og 4.
- Tilføjelse af en ny artikel 8a, hvori det fastsættes, hvilken garantiinstitution der dækker i tværnationale tilfælde af konkurs.
- Tilføjelse af en ny artikel 8b om et administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne for at lette anvendelsen af artikel 8a.

3. DET VÆSENTLIGSTE INDHOLD AF DIREKTIV 80/987/EØF

Direktiv 80/987/EØF sigter mod at sikre arbejdstagere et minimum af beskyttelse på fællesskabsplan i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Med henblik herpå har medlemsstaterne i henhold til direktivet pligt til at etablere garantiinstitutioner, der sikrer arbejdstagere, hvis arbejdsgiver er blevet insolvent, betaling af tilgodehavender for løn, der hidrører fra en bestemt periode. I henhold til direktivet har medlemsstaterne lov til at begrænse garantiinstitutionernes betalingspligt, og med henblik herpå fastsættes der i artikel 3 og 4 nogle mulige referencdatoer og -perioder, således at medlemsstaterne kan indføre en tidsmæssig begrænsning af garantien. Medlemsstaterne skal dog respektere den garanterede minimumsbeskyttelse på fællesskabsplan, jf. artikel 4.

I artikel 2 defineres, hvad det vil sige, at en arbejdsgiver er insolvent, idet der henvises til allerede eksisterende procedurer i medlemsstaterne vedrørende arbejdsgiverens bo, som sigter mod en samlet fyldestgørelse af hans kreditorer.

Medlemsstaterne fastsætter de nærmere bestemmelser vedrørende garantiinstitutionernes opbygning, finansiering og virksomhed, navnlig under iagttagelse af følgende tre principper:

- Institutionernes aktiver skal være uafhængige af arbejdsgivernes driftskapital.
- Arbejdsgiverne skal bidrage til finansieringen, medmindre denne sikres fuldstændigt af offentlige myndigheder.
- Institutionernes betalingspligt består, uanset om forpligtelserne til at bidrage til finansieringen er opfyldt.

Direktivet indeholder desuden en række bestemmelser, der gør det muligt for medlemsstaterne at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå misbrug samt for at kunne afvise eller begrænse deres forpligtelser i medfør af direktivet, hvis det viser sig, at det ikke er berettiget at opfylde forpligtelsen.

Direktiv 80/987/EØF er blevet ændret to gange. Formålet med disse ændringer var at tilpasse bilaget efter i første omgang Spaniens og Portugals⁵ tiltrædelse og dernæst Østrigs, Finlands og Sveriges⁶.

4. PROBLEMER OG FORSLAG TIL LØSNINGER

4.1. Anvendelsesområde og definitioner: det er nødvendigt at tilpasse dem til de forandringer, der er sket.

4.1.1 Begrebet insolvens: det er hensigtsmæssigt, at begrebet udvides, og samtidig at sikre en bedre kohærens med andre EF-direktiver.

Udvidelse af begrebet

Direktiv 80/987/EØF finder anvendelse på arbejdstageres tilgodehavender hos arbejdsgivere, som er insolvente som defineret i direktivet.

I den nuværende artikel 2 defineres insolvens under henvisning til de procedurer, der er fastsat i den pågældende medlemsstats administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, som vedrører *arbejdsgiverens bo og sigter mod en samlet fyldestgørelse af hans kreditorer*.

I sin dom af 9. november 1995 i sag C-479/93⁷ tolker Domstolen dette begreb bogstaveligt, idet det finder anvendelse på samtlige arbejdstagere, mod hvis arbejdsgivere der ifølge de for disse gældende nationale retsfor skrifter kan indledes en procedure vedrørende deres bo.

Kommissionen finder, at denne strenge tolkning kræver en retlig tilpasning af begrebet insolvens på fællesskabsplan, således at der tages hensyn til direktivets sociale målsætning samt de nye tendenser inden for medlemsstaternes konkursret, og at der samtidig sikres en bedre kohærens med andre EF-direktiver.

Direktivets væsentligste sociale mål er at beskytte arbejdstageres tilgodehavender i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Dette mål kan der skabes usikkerhed omkring, hvis det er tilladt at udelukke beskyttelsen af arbejdstageres tilgodehavender hos arbejdsgivere, der er insolvente, men som sandsynligvis ikke vil blive genstand for kollektiv bobehandling, således at de mister rådigheden over deres aktiver (likvidation), eller som underkastes andre og stadig mere varierede former for bobehandling end likvidation (akkord, plan for videreførelse af virksomheden, betalingsstandsning eller tilsvarende procedurer med henblik på at sikre virksomhedens fortsatte drift) fra direktivets anvendelsesområde.

---

⁵ Rådets direktiv 87/164/EF af 2. marts 1987, EFT L 66 af 11.3.1987, s. 11.

⁶ Akten vedrørende tiltrædelsesvilkårene, Bilag I - Liste omhandlet i artikel 29 i tiltrædelsesakten - IV. Social- og arbejdsmarkedspolitik - D. Arbejdsmarkedetsfor skrifter, EFT C 241 af 29.8.1994, s. 115.

⁷ Dom i sag C- 479/93, Sml. 1995 s. I-3843.

Selv om begrebet insolvens i forbindelse med udløsning af løngarantien anvendes mere bredt i de nationale gennemførelsesbestemmelser end i direktiv 80/987/EØF, bør definitionen i højere grad tilpasses direktivets sociale målsætning og udviklingen i konkursretten og konsolideres på fællesskabsplan.

Overensstemmelse med andre direktiver

Spørgsmålet om udviklingen i konkursretten og virkningerne heraf for arbejdsretten er allerede blevet behandlet i forbindelse med revideringen af Rådets direktiv 77/187/EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter⁸ (herefter benævnt "overførselsdirektivet").

Ved direktiv 98/50/EF⁹ har Fællesskabet allerede indført en vis fleksibilitet i overførselsdirektivet til fordel for virksomheder, der får økonomiske problemer. I det ændrede direktiv bevares medlemsstaternes frihed eksplicit til ikke at anvende artikel 3 og 4 (varetagelse af arbejdstagernes rettigheder) i forbindelse med overførsel af virksomheder inden for rammerne af en *likvidation*. Samtidig indføres en ny form for fleksibilitet for virksomheder inden for rammerne af enhver insolvensbehandling (likvidation eller ej), idet medlemsstaterne navnlig har mulighed for at bestemme, at overdragerens økonomiske forpligtelser i henhold til arbejdskontrakter eller arbejdsforhold, som skal opfyldes inden overførslen eller indledningen af insolvensbehandling, ikke overgår til erhververen, hvis denne behandling *i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning* indebærer en beskyttelse, som mindst svarer til den, der gives i de situationer, der er omfattet af direktiv 80/987/EØF. For at sikre kohærens er det ønskeligt på fællesskabsplan at tilpasse definitionen af insolvens til denne nye situation. Det vil være hensigtsmæssigt at sikre, at den fleksibilitet, som virksomheder, der fuldt og helt overføres, nyder godt af, ledsages af *det minimum af beskyttelse af de berørte arbejdstagere, som direktiv 80/987/EØF garanterer*.

Med hensyn til det nye insolvensbegreb foreslår Kommissionen at anvende definitionen i artikel 1, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs¹⁰. Denne definition omfatter konkursbehandling (likvidation) og andre former for kollektiv bobehandling end likvidation.

For at sikre større retssikkerhed og gennemskuelighed er medlemsstaterne forpligtet til at meddele Kommissionen alle former for insolvensbehandling, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde - samt alle ændringer heraf - og som afstedkommer garantiinstitutionens indgriben. Kommissionen offentliggør disse meddelelser i EFT.

4.1.2. Arbejdstagere, der er dækket - et begreb, der bør udvikles

Behov for at skabe overensstemmelse med andre direktiver

I artikel 2 i direktiv 87/987/EØF henvises der for så vidt angår definitionen på arbejdstager til medlemsstaternes nationale lovgivning. Ved at tage udgangspunkt i

---

⁸ EFT L 61 af 5.3.1977, s. 26.

⁹ Rådets direktiv af 29. juni 1998 om ændring af direktiv 77/187/EØF, EFT L 201 af 17.7.1998, s. 88.

¹⁰ EFT L 160 af 30.6.2000, s. 1.

en national definition snarere end en fællesskabsdefinition er det sandsynligt, at anvendelsesområdet for den beskyttelse, direktivet giver, begrænses. Dette er ikke ønskeligt og i forbindelse med bestemte kategorier af arbejdstagere svært at forene med målsætningerne for Fællesskabets social- og arbejdsmarkedspolitik, der sigter mod at skabe balance mellem arbejdsmarkedets fleksibilitet og arbejdstagernes sikkerhed.

Kommissionen foreslår derfor at bekræfte den fremgangsmåde, der blev fulgt i det ovenfor nævnte direktiv 90/50/EF og i direktivets artikel 2 (anvendelsesområde), og indføje en bestemmelse om, at medlemsstaterne ikke kan udelukke deltidsansatte som defineret i direktiv 97/81/EF¹¹, personer med tidsbegrænset ansættelse som defineret i direktiv 99/70/EF¹² eller personer med vikaransættelsesforhold som defineret i direktiv 91/383/EØF¹³.

Denne præcisering vedrørende direktivets anvendelsesområde har vist sig at være nødvendig for at skabe bedre kohærens mellem direktivet om insolvens og de øvrige direktiver, der er nævnt ovenfor.

Behov for en fuldstændig revidering af bilaget

Bestræbelserne for at sikre kohærens fører desuden til en revidering af **bilaget til direktiv 80/987/EØF**, hvori medlemsstaterne gives mulighed for at udelukke bestemte kategorier af arbejdstagere fra anvendelsesområdet.

I henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 80/987/EØF kan medlemsstaterne undtagelsesvis udelukke krav fra visse kategorier af arbejdstagere fra dette direktivs anvendelsesområde:

- fordi arbejdstagernes arbejdsaftale eller ansættelsesforhold er af en særlig karakter eller
- fordi der findes andre former for garanti, som sikrer arbejdstagerne en beskyttelse svarende til den, der fremgår af dette direktiv.

Fortegnelsen over de omhandlede kategorier af arbejdstagere er indeholdt i bilaget.

Første del af bilaget giver en række muligheder for at udelukke personer, som ikke engang er omfattet af en garanti svarende til direktivets, og som for visse landes vedkommende omfatter f.eks. hjemmearbejdere og deltidsansatte. Af ovennævnte årsager finder Kommissionen, at disse muligheder for at udelukke bestemte arbejdstagere fra direktivets anvendelsesområde ikke er forenelige med målsætningerne for Fællesskabets social- og arbejdsmarkedspolitik, og at navnlig deltidsansatte og hjemmearbejdere ikke skal udelukkes fra den beskyttelse, det fremtidige direktiv giver.

---

¹¹ Rådets direktiv af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS, EFT L 14 af 20.1.1998, s. 9.

¹² Rådets direktiv af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS og UNICE, CEEP, EFT L 175 af 10.7.1999, s. 43.

¹³ Rådets direktiv af 25. juni 1991 om supplerings af foranstaltningerne til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdsstedet for arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikaransættelsesforhold, EFT L 206 af 29.7.1991, s. 19.

Med hensyn til muligheden for at udelukke nære familiemedlemmer/ægtefæller til arbejdsgivere eller ejere af en væsentlig del af virksomheden finder Kommissionen, at denne mulighed ikke henhører under et bilag, men direkte under direktivets artikel 10. Meningen med udelukkelsen er ganske vist at bekæmpe bedrageri eller anvendelsen af fiktive arbejdsaftaler, men det fastsættes i direktivets artikel 10, litra b), at medlemsstaterne har mulighed for at afvise eller begrænse den omhandlede betalingspligt, såfremt det viser sig, at opfyldelse af pligten ikke er rimelig på grund af særlige forbindelser mellem arbejdstager og arbejdsgiver og af sammenfaldende interesser, der medfører en stiltiende aftale mellem disse.

I **anden halvdel af bilaget** er mulighederne for at udelukke bestemte kategorier knyttet til andre former for tilsvarende garanti. For så vidt som disse muligheder svarer til de kriterier, der er fastsat i direktivets artikel 1, stk. 2 (andre former for tilsvarende garanti), er det ikke nødvendigt at opremse disse i bilaget, eftersom begrundelsen herfor skal findes i ovennævnte artikel 1, stk. 2.

Kommissionen foreslår derfor lade bilaget til direktiv 80/987/EØF udgå og gennem en mere præcis formulering af artikel 1 at fastsætte anvendelsesområdet for det fremtidige direktiv om insolvens.

4.2. Den tidsmæssige begrænsning af garantien - behovet for forenkling

Medlemsstaternes mulighed for tidsmæssigt at begrænse løngarantien bevares. Den anvendte metode, der består i, at medlemsstaterne kan vælge mellem tre forskellige datoer til at fastsætte en referenceperiode, inden for hvilken den minimumsperiode, hvori løngarantien gælder, skal lægges, betragtes dog som unødigt kompliceret. Eftersom det drejer sig som at gøre det muligt at begrænse den minimumsperiode, inden for hvilken garantiinstitutionen dækker, vil det gennem en mere enkel formulering være muligt at opnå samme beskyttelse af arbejdstagerne. Det vil være en betydelig forenkling at fastsætte den på fællesskabsplan garanterede minimumsperiode og overlade det til medlemsstaterne at fastsætte en dato samt en referenceperiode.

En sådan forenkling af direktivet vil ikke blot i højere grad respektere nærhedsprincippet, men samtidig løse et problem, som på nuværende tidspunkt ikke behandles i direktivet. I det nuværende direktiv henvises der kun til løntilgodehavender *inden* en referencedato. Praksis i medlemsstaterne har dog vist, at i visse situationer burde garantien gælde for tilgodehavender efter denne dato. Således følger forskellige faser efter indledningen af insolvensbehandlingen, idet virksomheden kan fortsætte driften et stykke tid. Løntilgodehavende består fortsat i denne driftsperiode.

4.3. Tværnationale tilfælde af insolvens - behov for at styrke beskyttelsen af arbejdstagerne

Etableringen af det indre marked har medført, at der i virksomhederne er tendens til at omorganisere for derved fuldt ud at udnytte de fordele og muligheder, som denne integrering af markederne giver. Omorganiseringen og derved virksomhedernes aktiviteter bliver stadig mere tværnationale.

Integreringen af markederne gør det nødvendigt at tilpasse de nuværende bestemmelser til forandringerne eller at afhjælpe deres mangler. Kommissionen

understregede bl.a. i sin meddelelse om strategien for EU's indre marked, at der var behov for at øge europæisk økonomisk konkurrenceevne og forbedre EU-borgernes livskvalitet. Den fortsatte udvikling af det indre marked bør i henhold til denne strategi fortsat udgøre kernen i bestræbelserne for at tilnærme EU til borgerne, idet der skal tages hensyn til virkningerne af denne udvikling på hverdagen for både arbejdstagere, arbejdsgivere, forbrugere, pensionister, studerende, långivere, sparere, investorer og skatteydere. Som arbejdstagere bør borgerne være sikre på, at den øgede konkurrence ledsages af en passende social beskyttelse.

Situationen i virksomheder, der har forretningssteder i flere medlemsstater - hvilket udviklingen af det indre marked i høj grad opfordrer til - har også indflydelse på disse virksomheders arbejdstagere, selv om de ikke rejser til en anden medlemsstat for at udføre deres arbejde. Følgerne kan navnlig blive alvorlige, når arbejdsgiveren er insolvent som defineret i direktiv 80/987/EØF som følge af, at der er indledt insolvensbehandling i en anden medlemsstat (hvor f.eks. virksomhedens hovedsæde er beliggende), og garantiinstitutionen i det land, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, nægter at dække tilgodehavender, selv om den har opkrævet tilsvarende bidrag.

Det forhold, at der mangler en eksplicit bestemmelse i direktiv 80/987/EØF, hvori det fastsættes, at den garantiinstitution, der skal dække tilgodehavender i tilfælde af, at virksomheder, som har forretningssteder i flere medlemsstater, bliver insolvente, er blevet opfattet som en kilde til manglende retssikkerhed og har ført til anlæggelse af sager ved de nationale domstole. Den fortsatte udvikling af det indre marked og det forhold, at virksomhedernes aktiviteter bliver tværnationale, har medført, at antallet af sådanne sager på fællesskabsplan hele tiden stiger.

Domstolen, der allerede har fået forelagt sager vedrørende insolvens, der har tilknytning til udlandet, har udviklet en række nyttige kriterier til løsning af disse problemer. For nyligt afsagde den dom om, hvilken garantiinstitution der skal dække tilgodehavender i situationer som den ovenfor beskrevne.

I dommen i sag C-117/96 "Mosbæk"¹⁴ fastsatte Domstolen to nyttige kriterier vedrørende den relevante garantiinstitution som defineret i direktiv 80/987/EØF, nemlig dels et kriterium vedrørende finansiering af garantiordningen gennem arbejdsgiverens bidrag, dels et kriterium vedrørende indledning af konkursbehandling. Domstolen fandt, at det i praksis oftest er i det land, hvor arbejdsgiveren er etableret, at proceduren begæres indledt, og generelt er det ligeledes i dette land, at arbejdsgiveren bidrager til finansieringen af løngarantien som defineret i direktivet. Da disse to kriterier i Mosbæk-sagen var opfyldt i én medlemsstat, var det ikke muligt at få afklaret spørgsmålet om, hvilken garantiinstitution der skal dække tilgodehavender, når der er tale om en insolvent virksomhed, der har forretningssteder i flere medlemsstater.

I dom af 16. december 1999 i sag C-198/98¹⁵ skulle Domstolen behandle den første tværnationale sag, dvs. en insolvent virksomhed med forretningssteder i forskellige medlemsstater.

---

¹⁴ Dom af 17. september 1997, Sml. 1997, s. I-5017.

¹⁵ Dom i sagen G. Everson, T. J. Barrass/Bell Lines Ltd, endnu ikke offentliggjort.

Domstolen mindede i sin dom om, at når arbejdsgiveren har hjemsted i én medlemsstat, bestemmer direktivet, at den garantiinstitution, der har kompetence med hensyn til betalingen af arbejdstagernes ubetalte krav, er garantiinstitutionen i den medlemsstat, hvor arbejdsgiverens virksomhed er beliggende. Når arbejdsgiveren som i sag C-198/98 har flere virksomheder i forskellige medlemsstater, må der i forbindelse med afgørelsen af, hvilken garantiinstitution der er kompetent, som et yderligere kriterium og på grundlag af direktivets sociale formål henses til det sted, hvor arbejdstagerne udøvede deres beskæftigelse. Domstolen tilføjede, at dette i de fleste tilfælde svarer til det sociale og sproglige område, arbejdstagerne tilhører.

Garantiinstitutionen i det land, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, er normalt den, som opkræver eller burde opkræve bidrag til finansiering af løngarantiordningen. Det er, som Domstolen understregede, den, der er nærmest arbejdstageren. Arbejdstageren kan gøre sine rettigheder gældende i det land, hvor han sædvanligvis arbejder, uden at blive stillet over for sproglige problemer eller problemer på grund af afstanden. Den pågældende er ikke forpligtet til at henvende sig til en garantiinstitution i en anden medlemsstat, som han ingen forbindelse har med, og hvor han ikke kender gældende procedurer. Denne løsning gør det desuden muligt at respektere princippet om ligebehandling, idet alle, der arbejder i samme land, nyder godt af samme beskyttelse.

Med henblik på retssikkerheden og for at konsolidere arbejdstagernes rettigheder på den måde, som Domstolen har anført i sin dom af 16. december 1999, der er nævnt ovenfor, foreslår Kommissionen at indføje en ny bestemmelse i det fremtidige direktiv, hvori det eksplicit bestemmes, hvilken garantiinstitution der skal dække arbejdstagernes ubetalte krav i tværnationale tilfælde af insolvens, hvor følgende gælder:

- Virksomheden/arbejdsgiveren udøver sin aktivitet i flere medlemsstater.
- Der begæres indledning af insolvensbehandling i én medlemsstat.
- Virksomhedens insolvens medfører direkte, at arbejdstagere, der sædvanligvis arbejder i en anden medlemsstat, hvor deres arbejdstager har et tilstrækkeligt permanent forretningssted (aflønning af arbejdstagerne i sidstnævnte land, kontakt til administrationen i denne medlemsstat, sociale bidrag), har ubetalte krav som defineret i direktivet.

Med ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 1346/2000 om insolvens bliver det endnu lettere at overholde denne nye bestemmelse, der medfører automatisk anerkendelse af insolvensbehandling, der er indledt i en anden medlemsstat. Selv om princippet om anerkendelse af beslutninger truffet inden for rammerne af insolvensbehandling, der er indledt i en anden medlemsstat, allerede fremgår af Domstolens dom i sag C-198/98, bidrager denne forordning med en række nyttige præciseringer.

I forordningen, der sigter mod at forbedre og fremskynde insolvensbehandling, der har virkninger på tværs af grænserne, fastsættes bestemmelser om international kompetence (artikel 3), om den lovgivning, der finder anvendelse i forbindelse med insolvensbehandling, afviklingen heraf og dens materielle virkninger (artikel 4) og princippet om øjeblikkelig anerkendelse af beslutninger om indledning af insolvensbehandling (artikel 16). Sidstnævnte princip indebærer, at en sådan

beslutning uden andre formaliteter i enhver anden medlemsstat får de virkninger, som loven i det land, hvor insolvensbehandlingen indledes, giver.

5. FORSLAGETS BERETTIGELSE

5.1. Nærhedsprincippet

Den eneste måde at fastsætte et nyt fællesskabsbegreb for insolvens på, hvilket er nødvendigt for at skabe bedre balance mellem konkursretten og arbejdsretten samt sikre kohærens med Rådets direktiv 98/50/EØF, er ved at ændre direktiv 80/987/EØF.

Af hensyn til stringensen og retssikkerheden er det nødvendigt at vedtage en eksplicit bestemmelse om, hvilken garantiinstitution der dækker løntilgodehavender i tværnationale tilfælde af insolvens, og derved gøre det muligt fremover at undgå situationer, der kan føre til negative lovvalgskonflikter. Denne bestemmelse skal findes på fællesskabsplan og har sin plads i et fremtidigt direktiv om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Tilpasningen skal ske ved hjælp af et rådsdirektiv om ændring af direktiv 80/987/EØF.

De øvrige præciseringer og redaktionelle forenklinger har Kommissionen foreslået for at skabe klarhed og kohærens med andre fællesskabsinstrumenter.

Alle disse tilpasninger skal ske ved hjælp af et rådsdirektiv om ændring af direktiv 80/987/EØF.

5.2. Proportionalitetsprincippet

Indholdet af forslaget til retsakt er ligeledes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet der fastsættes en mindstebeskyttelse på fællesskabsplan, samtidig med at det overlades til medlemsstaterne at fastsætte de nærmere bestemmelser herfor samt datoer og perioder, der skal tages hensyn til.

Retsakten medfører ikke administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

6. RETSGRUNDLAG

Ved vedtagelsen af direktiv 80/987/EØF var fællesskabslovgiveren på grund af den forbindelse, som traktatens tidligere artikel 117 skabte mellem medlemsstaternes pligt til at fremme en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår og tilnærmelsen af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser for at nå dette mål, nødt til at lade direktivet have hjemmel i traktatens tidligere artikel 100. I mangel af et specifikt retsgrundlag for foranstaltninger vedrørende forbedring af arbejdsvilkårene var det nødvendigt at anvende det generelle retsgrundlag for tilnærmelse af lovgivningerne.

Efter EF-traktatens ikrafttræden som ændret ved Amsterdam-traktaten indeholder afsnit IX "Social- og arbejdsmarkedspolitikken, uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom" imidlertid et nyt kapitel med titlen "Sociale bestemmelser", hvori der indføres nye specifikke retsgrundlag for vedtagelse af foranstaltninger på social- og arbejdsmarkedsområdet.

I traktatens nye artikel 136 bibeholdes medlemsstaterne pligt til at fremme leve- og arbejdsvilkårene, og i artikel 137 fastsættes det, at Fællesskabet med henblik på at virkeliggøre de i artikel 136 fastlagte mål støtter og supplerer medlemsstaternes indsats på de i stk. 1 nævnte områder, herunder arbejdsvilkårene. I stk. 2 fastsættes det endvidere, at Rådet ved udstedelse af direktiver kan vedtage minimumsforskrifter, og at det træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251.

Kommissionen finder, at traktatens artikel 137, stk. 2, fremover udgør det specifikke og hensigtsmæssige retsgrundlag for retsakter, der har til formål at forbedre arbejdsvilkårene, og at direktivet om ændring af direktiv 80/987/EØF som følge heraf bør have hjemmel i denne artikel.

7. HØRING AF ARBEJDSMARKEDETS PARTER PÅ FÆLLESSKABSPLAN

I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 138, stk. 2, hører Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en fællesskabsindsats, inden den fremlægger forslag på social- og arbejdsmarkedsområdet. Den 10. februar 2000 besluttede den således at indlede første fase af høringen af arbejdsmarkedets parter for at høre deres mening om behovet for at ændre direktiv 80/987/EØF samt den planlagte fremgangsmåde.

Flertallet af de arbejdsmarkedsparter, der svarede i forbindelse med denne første høring, fandt, at det kunne være nyttigt med et fællesskabsinitiativ for at revidere Rådets direktiv 80/987/EØF for bedre at tilpasse det til den nuværende situation.

Efter at have behandlet arbejdsmarkedets parters reaktioner fortsatte Kommissionen sine interne overvejelser, og den 7. juni 2000 iværksatte den anden fase af høringen af arbejdsmarkedets parter om indholdet af forslaget om ændring af det pågældende direktiv. Bilaget (punkt 6) indeholder et resumé af arbejdsmarkedets parters holdninger.

8. FORKLARING AF DE FORESLÅEDE ÆNDRINGER ARTIKEL FOR ARTIKEL

Artikel 1

Artikel 1 indeholder alle forslag til ændring af direktiv 80/987/EØF.

1. Titel: der foreslås en ny titel for at tage hensyn til det nye retsgrundlag.

2. Artikel 1-4: Anvendelsesområde og definitioner

I slutningen af **artikel 1**, stk. 2, præciseres det, at medlemsstater, der ønsker at udelukke kategorier af arbejdstagere, fordi der findes andre garantiformer, skal fastsætte bestemmelser, der sikrer arbejdstagerne en beskyttelse, der svarer til den, der er fastsat i direktivet.

Det tidligere stk. 2, andet afsnit, i artikel 1, hvori der henvises til fortegnelsen i bilaget, udgår. Som følge heraf udgår bilaget til direktiv 80/987/EØF.

Det tidligere stykke 3 om Grønland udgår.

I et nyt stykke 3 gives der de samme udelukkelsesmuligheder som i det tidligere bilags punkt I (kategorier af arbejdstagere, hvis arbejdsaftale eller ansættelsesforhold er af en særlig karakter).

Direktivets anvendelsesområde fastsættes herefter inde i selve direktivet, hvilket gør det muligt at lade bilaget udgå. Dette foreslås for at sikre klarheden i og forenklingen af direktivet.

I **artikel 2** foreslås det at erstatte den definition i direktivet fra 1980, der er begrænset til likvidation (kollektiv bobehandling, og hensyntagen til de omhandlede tilgodehavender), med en ny definition, der svarer til definitionen i artikel 1 i forordningen om insolvens.

I stykke 2 bevares henvisningerne til national ret. Med hensyn til begrebet "arbejdstager" foreslås det dog at præcisere, at deltidsansatte, personer med tidsbegrænset ansættelse og personer med vikaransættelsesforhold ikke kan udelukkes fra direktivets anvendelsesområde.

Der indføres et nyt stykke 3 for at definere betydningen af termen "forretningssted", således som den anvendes i artikel 8a. Denne definition er baseret på definitionen i artikel 2, litra h), i forordning (EF) nr. 1346/2000 om insolvens.

I **artikel 3**, stk. 1, fastsættes den generelle pligt til at sikre arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra en bestemt periode.

I stk. 2 foreslås det i stedet for de tre alternative datoer at overlade det til medlemsstaterne at bestemme den dato, der gør det muligt at beregne den lønperiode, som garantiinstitutionerne skal dække.

I **artikel 4** bevares medlemsstaternes mulighed for tidsmæssigt at begrænse de tilgodehavender, som garantiinstitutionerne dækker. Det foreslås dog at forenkle ordningen med tidsmæssige begrænsninger på grundlag af alternative datoer og perioder og kun at fastsætte et minimum på fællesskabsplan på tre måneders løn.

For så vidt som medlemsstaterne integrerer denne minimumsperiode på tre måneder i en referenceperiode, foreslås det at fastsætte en minimumsperiode på seks måneder.

3. Der indføres en ny afdeling IIIa:

I den nye **artikel 8a** fastsættes, hvilken garantiinstitution der dækker arbejdstagernes tilgodehavender.

Med hensyn til tværnationale tilfælde af insolvens fastsættes det i den nye **artikel 8b**, at der indledes et administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne for at lette afviklingen af betalingen.

4. Følgende indsættes som artikel 10a:

I den nye artikel 10a fastsættes, at medlemsstaterne bestemmer og meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater, hvilke former for insolvensbehandling, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, samt alle ændringer heraf.

Artikel 2, 3 og 4 indeholder de sædvanlige bestemmelser vedrørende adressater samt datoer for direktivets gennemførelse og ikrafttræden.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 137, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg²,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251⁴, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, der blev vedtaget den 9. december 1989, fastsættes i punkt 7, at "etableringen af det indre marked skal føre til en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår inden for Det Europæiske Fællesskab (...). Denne forbedring skal desuden om fornødent indebære en udvikling af bestemte aspekter af arbejdsmarkedslovgivningen, såsom procedurerne ved kollektiv afskedigelse og i forbindelse med konkurs."
- (2) Direktiv 80/987/EØF⁵ har til formål at sikre arbejdstagere et minimum af beskyttelse i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Med henblik herpå har medlemsstaterne i medfør heraf pligt til at etablere garantiinstitutioner, der sikrer arbejdstagerne betaling af løntilgodehavender.
- (3) Udviklingen i medlemsstaternes konkursret og udviklingen af det indre marked gør det nødvendigt at tilpasse visse af dette direktivs bestemmelser.
- (4) Af hensyn til retssikkerheden og gennemskueligheden kræves der desuden en række præciseringer med hensyn til anvendelsesområde og bestemte definitioner i

---

¹ EFT C

² EFT C

³ EFT C

⁴ EFT C

⁵ EFT L 283 af 28.10.1980, s. 23. Direktivet er senest ændret ved akten vedrørende vilkårene for Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse.

direktiv 80/987/EØF. Det er navnlig hensigtsmæssigt inden for rammerne af direktivets anvendelsesområde at præcisere de udelukkelsesmuligheder, medlemsstaterne undtagelsesvis har, og lade direktivets bilag udgå.

- (5) For at sikre en ligelig beskyttelse af de berørte arbejdstagere fastsættes det, at definitionen af insolvens skal tilpasses de nye retlige tendenser i medlemsstaterne på området, og at dette begreb ligeledes skal omfatte andre former for insolvensbehandling end likvidation. Denne ændring har samtidig vist sig at være nødvendig for at sikre kohærens med Rådets direktiv 77/187/EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, eller bedrifter eller dele af virksomheder eller bedrifter⁶.
- (6) Det er hensigtsmæssigt at sikre, at de arbejdstagere, der er omfattet af Rådets direktiv 97/81/EF af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS⁷, direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP⁸, og direktiv 91/383/EØF af 25. juni 1991 om supplerende foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdsstedet for arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikaransættelsesforhold⁹, ikke udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.
- (7) Med henblik på at garantere retssikkerhed i forbindelse med insolvens hos virksomheder, der virker i flere medlemsstater, og konsolidere arbejdstagernes rettigheder i overensstemmelse med retspraksis ved Det Europæiske Fællesskabs Domstol er det nødvendigt at indføje en bestemmelse, hvori det eksplicit fastsættes, hvilken garantiinstitution der skal dække løntilgodehavender i disse tilfælde, og det er nødvendigt at sikre en korrekt anvendelse af bestemmelserne på området ved at indlede et samarbejde mellem medlemsstaternes relevante administrationer.
- (8) For lettere at indkredse de forskellige former for insolvensbehandling, navnlig i tværnationale tilfælde af insolvens er det hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater de former for insolvensbehandling, der medfører garantiinstitutionens indgriben.
- (9) Direktiv 80/987/EØF bør derfor ændres.
- (10) I overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet i traktatens artikel 5 kan målene for dette tiltag, nemlig tilpasning af visse bestemmelser i direktiv 80/987/EØF under hensyn til udviklingen på arbejdsmarkedet ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men bedre på fællesskabsplan. Dette direktiv omfatter kun, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål og er ikke mere omfattende end hvad, der kræves hertil -

---

⁶ EFT L 61 af 5.7.1977, s. 26. Direktivet er ændret ved direktiv 98/50/EF (EFT L 201 af 17.7.1998, s. 88).

⁷ EFT L 14 af 20.1.1998, s. 9. Direktivet er ændret ved direktiv 98/23/EF (EFT L 131 af 5.5.1998, s. 10).

⁸ EFT L 175 af 10.7.1999, s. 43.

⁹ EFT L 206 af 29.7.1991, s. 19.

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 80/987/EØF foretages følgende ændringer:

1. Titlen affattes således:

"Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens."

2. Afdeling I og II affattes således:

"AFDELING I

Anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

1. Dette direktiv finder anvendelse på krav, som arbejdstagere i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold har erhvervet i forhold til arbejdsgivere, der er insolvente i henhold til artikel 2, stk. 1.
2. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis fra dette direktivs anvendelsesområde udelukke krav fra visse kategorier af arbejdstagere, fordi der findes andre former for garanti, hvis det fastslås, at disse sikrer arbejdstagerne en beskyttelse svarende til den, der fremgår af dette direktiv.
3. Medlemsstaterne kan udelukke følgende fra direktivets anvendelsesområde:
  - a) tjenestefolk, der beskæftiges af en fysisk person
  - b) partsfiskere.

Artikel 2

1. I henhold til dette direktiv anses en arbejdsgiver for at være insolvent, når der er indgivet begæring om indledning af kollektiv bobehandling med hjemmel i de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i en medlemsstat som følge af arbejdsgiverens insolvens, som medfører, at arbejdsgiveren helt eller delvis mister rådigheden over sine aktiver, at der udpeges en kurator og at den myndighed, som har kompetence i henhold til nævnte bestemmelser:
  - a) enten har truffet afgørelse om indledning af bobehandlingen
  - b) eller har konstateret, at arbejdsgiverens virksomhed eller bedrift er lukket endeligt, og at de foreliggende aktiver ikke er tilstrækkelige til at berettige indledning af bobehandlingen.
2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes nationale retsregler for så vidt angår definitionen af udtrykkene "arbejdstager", "arbejdsgiver", "løn", "erhvervet ret" og "delvis erhvervet ret".

Medlemsstaterne kan imidlertid ikke udelukke følgende fra direktivets anvendelsesområde:

- a) deltidsansatte som defineret i direktiv 97/81/EF
  - b) personer med tidsbegrænset ansættelse som defineret i direktiv 1999/70/EF
  - c) personer med vikaransættelsesforhold som defineret i artikel 1, nr. 2, i direktiv 91/383/EØF.
3. I dette direktiv forstås ved "forretningssted" ethvert sted, hvor arbejdsgiveren udøver en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet under anvendelse af menneskelige ressourcer og reelle produktionsfaktorer.

AFDELING II

Bestemmelser vedrørende garantiinstitutionerne

Artikel 3

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at garantiinstitutioner, med forbehold af artikel 4, sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold.

De tilgodehavender, garantiinstitutionen dækker, er ikke-udbetalt løn, der er optjent i en periode, der ligger inden og/eller eventuelt efter en dato, som medlemsstaterne har fastsat.

Artikel 4

1. Medlemsstaterne kan begrænse den i artikel 3 omhandlede betalingspligt for garantiinstitutionerne.
2. Såfremt medlemsstaterne gør brug af den i stk. 1 omhandlede mulighed, fastsætter de den periode, for hvilken garantiinstitutioner dækker tilgodehavender. Dette tidsrum kan dog ikke være kortere end en periode, der omfatter de seneste tre måneders ikke-udbetalt løn.

Medlemsstaterne kan medtage denne minimumsperiode på tre måneder i en referenceperiode, der ikke kan være kortere end seks måneder.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte et loft over garantiinstitutionens betalinger.

Såfremt medlemsstaterne gør brug af denne mulighed, skal de underrette Kommissionen om fremgangsmåderne ved fastsættelse af loftet."

3. Følgende indsættes som afdeling IIIa:

"AFDELING IIIa

Bestemmelser vedrørende tværnationale tilfælde af insolvens

Artikel 8a

1. Såfremt en virksomhed, der har forretningssteder i mindst to medlemsstater, bliver insolvent som defineret i artikel 2, stk. 1, og der i en anden medlemsstat end den, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, er begæret indledning af insolvensbehandling, dækker garantiinstitutionen i sidstnævnte medlemsstat.
2. Omfanget af arbejdstagernes rettigheder fastslås i henhold til den lovgivning, der gælder for den garantiinstitution, der skal dække.
3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der tages hensyn til de beslutninger, der i de i denne artikels stk. 1 omhandlede tilfælde træffes inden for rammerne af en insolvensbehandling, jf. artikel 2, stk. 1, som er begæret indledt i en anden medlemsstat, når arbejdsgiverens insolvens som defineret i dette direktiv skal fastslås.

Artikel 8b

Med henblik på gennemførelsen af artikel 8a fastsætter medlemsstaterne et samarbejde mellem de relevante offentlige administrationer."

4. Følgende indsættes som artikel 10a:

"Artikel 10a

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater, hvilke nationale former for insolvensbehandling der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, og enhver ændring, der vedrører disse.

Kommissionen offentliggør disse meddelelser i De Europæiske Fællesskabers Tidende."

5. Bilaget udgår.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 2003. Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen derom.

De anvender bestemmelserne i første afsnit på alle former for insolvens, der opstår for en arbejdsgiver efter disse bestemmelsers ikrafttrædelse.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

KONSEKVENSANALYSE

FORSLAGETS KONSEKVENSER FOR VIRKSOMHEDERNE, HERUNDER ISÆR SMÅ OG MELLEMLISTRE VIRKSOMHEDER (SMV)

Forslagets titel:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens.

Henvisning:

Forslag

1. *Hvorfor er der i betragtning af nærhedsprincippet behov for en EF-lovgivning på området, og hvad er hovedformålet?*

Tilpasningen af direktiv 80/987/EØF til udviklingen på lovgivningsområdet og det indre marked skal sikres ved en retsakt. Denne retsakt har samtidig til formål at give arbejdstagerne større retssikkerhed via en konsolidering af Domstolens retspraksis. Den eneste måde, hvorpå der kan sikres en effektiv gennemførelse af direktivets bestemmelser i tværnationale tilfælde af insolvens, er gennem en ændring af direktiv 80/987/EØF.

Indholdet af forslaget til retsakt er ligeledes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet der fastsættes en minimumsbeskyttelse på fællesskabsplan, samtidig med at det overlades til medlemsstaterne at fastsætte de nærmere bestemmelser herfor samt datoer og perioder, der skal tages hensyn til.

Retsakten medfører ikke administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

Konsekvenser for virksomhederne

2. *Hvem berøres af forslaget?*

Det er arbejdstagere, som har tilgodehavender hos arbejdsgivere, der er insolvente som defineret i direktivet, der berørt af dette forslag.

Denne ændring af direktivet har til formål at konsolidere arbejdstagernes rettigheder i tværnationale tilfælde af insolvens som allerede defineret i Domstolens retspraksis.

3. *Hvilke foranstaltninger skal virksomhederne træffe i henhold til forslaget?*

Ingen.

4. *Hvilke økonomiske virkninger forventes forslaget at få?*

Forslaget sigter mod at øge arbejdstagernes tillid til og tro på, at udviklingen af det indre marked og virksomhedernes øgede konkurrenceevne ledsages af en passende beskyttelse af arbejdstagerne. Det vil derfor sandsynligvis have en række gavnlige virkninger for strategien vedrørende det indre marked og den økonomiske og sociale samhørighed.

a) Hvilke virkninger forventes forslaget at få

- for beskæftigelsen?

Forslaget bidrager til at forbedre beskæftigelsens kvalitet og stabilitet ved sikre en minimumsbeskyttelse af arbejdstagere, hvis arbejdsgiver bliver insolvent, navnlig når der er tale om en virksomhed, der har forretningssteder i mindst to medlemsstater.

- for investeringerne og oprettelsen af nye virksomheder?

Dette forslag indgår som en del af en indsats på det retlige område for at sikre, at det indre marked bidrager til en bæredygtig og afbalanceret udvikling, hvor der tages hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne og de beskæftigelsesmæssige problemer. Forslaget letter investeringerne og oprettelsen af nye virksomheder i det indre marked.

- for virksomhedernes konkurrenceevne?

Da der er tale om en foranstaltning, der skal opfølge og ledsage dynamikken på det indre marked, vil virkningerne for konkurrenceevnen i virksomheder, der har forretningssteder i mindst to medlemsstater, være gavnlige.

b) Er det nødvendigt at indføre nye administrative procedurer?

Nej, alle strukturer og procedurer er allerede iværksat som følge af gennemførelsen af direktiv 80/987/EØF.

c) Omfanget af omkostninger og fordele?

I henhold til artikel 5 i direktiv 80/987/EØF fastsætter medlemsstaterne de nærmere bestemmelser vedrørende garantiinstitutionerne under iagttagelse af tre principper. Et af disse principper (under litra b)) er, at "*arbejdsgiverne skal bidrage til finansieringen, medmindre denne sikres fuldstændigt af offentlige myndigheder*".

Dette forslag til direktiv ændrer ikke dette princip.

Virksomheder med økonomiske problemer har betydelig fordel af de offentlige garantiinstitutioner.

d) Hvilke omkostninger vil direktivet medføre?

De foreslåede ændringer vil ikke ændre ved den nuværende finansiering eller virksomhedernes nuværende bidrag i medlemsstaterne. Forslaget til direktiv følger udviklingen i retspraksis.

e) Hvad skal virksomhederne foretage sig med hensyn til tilsyn og evaluering?

I direktivet er der ikke fastsat nogen kontrol- eller evalueringsforanstaltninger, som virksomhederne skal iværksætte.

5. *Indeholder forslaget foranstaltninger, der tager højde for SMV'ernes særlige situation (lempeligere eller særlige krav)?*

I direktivet fra 1980 skelnes der ikke i forhold til virksomhedernes størrelse. Det fastsættes, at en offentlig institution skal gribe ind, hvis en virksomhed bliver insolvent. Forslaget til ændring af direktivet vedrører imidlertid navnlig virksomheder, der har forretningssteder i mindst to medlemsstater.

6. *Høring*

Kommissionen har i henhold til traktatens artikel 138, stk. 2 og 3, hørt arbejdsmarkedets parter på fællesskabsplan. Nedenfor gives et resumé af de reaktioner, Kommissionen har fået.

Den Europæiske Organisation for Håndværk og Små og Mellemstore Virksomheder (UEAPME) har på ny bekræftet, at man er positiv over for en eksplicit bestemmelse om den garantiinstitution, der skal dække i tværnationale tilfælde af insolvens, og man finder, at det bør være garantiinstitutionen i det land, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører den lønnede aktivitet, og hvor arbejdsgiveren betaler sine bidrag.

Med hensyn til begrebet insolvens finder UEAPME, at det ville være nyttigt at afstikke en generel ramme med en referenceliste, der indeholder de eksisterende nationale procedurer.

Med hensyn til kohærensens med andre direktiver understreger UEAPME navnlig det særlige forhold, der eksisterer mellem vikaren, vikarbureauet og virksomheden, der anvender vikaren. Det er således kun i tilfælde af, at vikarbureauet, der er arbejdsgiveren, er insolvent, at arbejdstageren kan nyde godt af den beskyttelse, der er fastsat i direktivet.

Endelig er UEAPME positiv over for en forenkling af ordningen med tidsmæssig begrænsning og fastsættelse af en på fællesskabsplan obligatorisk minimumsbeskyttelse, på betingelse af at denne ikke forhøjes ved denne lejlighed.

Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (EFS) er positiv over for en revidering af direktiv 80/987/EØF og er enig i indholdet af det ændrede direktiv, således som det er udformet i høringsdokumentet.

EFS støtter nærmere bestemt forslaget om at indføre en ny bestemmelse i direktivet, hvori det eksplicit fastsættes, hvilken garantiinstitution der skal dække i tværnationale tilfælde af insolvens.

Revideringen bør desuden berøre definitionen af insolvens, selv om man kan forestille sig, at der i bestemte tilfælde, hvor der sker en "sanering" af virksomheden, er risiko for, at direktivets mekanisme udnyttes mod hensigten. Revideringen bør ligeledes sikre kohærens med direktivet om overførsel af virksomheder og sikre, at deltidsansatte og arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikaransættelsesforhold ikke udelukkes fra direktivets anvendelsesområde.

EFS støtter fremgangsmåden med i det fremtidige direktiv at fastsætte en garanteret minimumsbeskyttelse, samtidig med at det overlades til medlemsstaterne at fastsætte datoer og referenceperioder.

Med hensyn til bilaget og anvendelsesområdet gør EFS opmærksom på det stigende antal arbejdstagere, der ikke betragtes som arbejdstagere hos en arbejdsgiver, men som har en kontrakt vedrørende levering af bestemte ydelser. EFS anmoder om, at der gøres det nødvendige for at sikre, at disse personer, som medlemsstaterne kan udelukke i medfør af det nuværende direktiv, alle er omfattet af det ændrede direktiv.

Den Europæiske Sammenslutning af Arbejdsledere (CEC) er positiv over for den løsning, Kommissionen har foreslået for at fastsætte, hvilken garantiinstitution der skal dække i tværnationale tilfælde af insolvens.

Den foreslåede løsning for at definere begrebet insolvens forekommer hensigtsmæssig og fleksibel. Listen over nationale procedurer bør være fleksibel, således at der er mulighed for automatisk at indsætte eventuelle ændringer af de nationale bestemmelser.

CEC støtter den foreslåede løsninger for at sikre en bedre kohærens med andre EF-direktiver. CEC finder, at forslaget bør omfatte begrebet "selvstændig, der arbejder under lønmodtagerlignende vilkår", der kan falde uden for den klassiske definition af "arbejdstager".

Med hensyn til forenklingen af ordningen med tidsmæssige begrænsninger bemærkede CEC, at Kommissionen bør sikre, at referenceperioden ikke fører til en mindskelse af den garanterede minimumsbeskyttelse.

Sammenslutningen af Industri- og Arbejdsgiverorganisationer i Europa (UNICE) var ikke overbevist om, at det var nødvendigt at ændre direktivet.

Med hensyn til navnlig den tværnationale dimension fandt UNICE, at der allerede fandtes et svar på det spørgsmål, Kommissionen havde rejst, i retspraksis, og at det ikke var nødvendigt at kodificere denne. Man fandt dog, at hvis Kommissionen ville fremsætte et forslag om ændring af det nuværende direktiv i den retning, burde den også garantere, at den garantiinstitution, der forudbetaler tilgodehavender, når der er indledt insolvensbehandling i en anden medlemsstat, kan geninddrive de udbetalte beløb. Spørgsmålet om tilbagebetaling er ikke behandlet på tilfredsstillende vis i Rådets nye forordning om insolvens.

UNICE finder, at kohærens med direktivet om overførsel af virksomheder er sikret via henvisningen til direktiv 80/987/EØF i direktiv 98/50/EF.

Med hensyn til anvendelsesområdet finder UNICE, at såvel deltidsansatte som arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold, er omfattet af

direktiv 80/987/EØF. Vikaransatte vil være dækket i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (vikarbureau).

De offentlige arbejdsgiveres europæiske organisation (CEEP) mener, at med hensyn til den tværnationale dimension vil det være hensigtsmæssigt at ajourføre direktivet for at garantere den nødvendige retssikkerhed og konsolidere arbejdstagernes rettigheder i overensstemmelse med Domstolens retspraksis. Man støtter forslaget om at indføje en ny bestemmelse i direktivet for eksplicit at fastsætte, hvilken garantiinstitution der skal dække, når en virksomhed, der har forretningssteder i flere medlemsstater, bliver insolvent, og når der i en anden medlemsstat end den, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, begæres indledning af insolvensbehandling.

CEEP går ligeledes ind for at revidere definitionen af begrebet insolvens, der på nuværende tidspunkt vurderes at være for snævert, og samtidig sikre kohærensens med direktiv 98/50/EF. CEEP kan tilslutte sig forslaget om at henvise til kollektiv bobehandling, der medfører, at arbejdsgiveren helt eller delvis mister rådigheden over sine aktiver, og at der udpeges en kurator.

European Community Shipowners' Association (ECSA) støtter UNICE's synspunkt. Hvis direktivet revideres, ønsker ESCA, at bilaget bevares for så vidt angår skibsbesætninger.